

Programvadászat

Mandrake Linux 8.1

Olvasóink e havi CD-mellékletünkön a Mandrake Linux legfrissebb változatát találhatják. Ez a rendszer érdemi megleginkább a „felhasználóbarát” jelzőt. Mellőzi az összes olyan „félmegoldást”, amit a fejlesztők a felhasználóbarát kiszolgálókba azzal a címszóval építenek be, hogy mindenki kedve szerint használhatja akár kiszolgálóként, akár munkaállomásként. A Mandrake kifejezetten munkaállomás, magyar nyelvű telepítője pedig elég fejlett ahhoz, hogy az is elboldoguljon vele, aki először találkozik Linux operációs rendszerrel. A rendszer beállítása is nagyon egyszerű. Memóriaigénye elég nagy, a számos cirkalmas szolgáltatást látva azonban érthető, hogy miért is lassabb ugyanazon a gépen, amelyen a Debian-rendszer könnyedén és zökkenőmentesen fut. Nagyon sok olvasói levelet és telefonszámot kapok a „melyik Linuxot válasszam?” kérdéssel kapcsolatban. A saját tapasztalataim alapján csupán azt tudom javasolni: otthoni gépnek mindenképpen a Mandrake-et, kiszolgálónak pedig a Debiant választanám. Ezzel természetesen vitába lehet szállni, de mindenkinek megvan a saját kívánságlistája, így hangsúlyozom, ez csupán az én véleményem tükrözi. Biztosan akadnak olyanok is, akinek a SuSE, esetleg a RedHat vagy bármely más Linux-terjesztés a kedvence, én mindenütt mindenre Debiant használok. Arra azonban mindenkinek felhívom a figyelmét, hogy mindenkor a feladat szabja meg, milyen Linuxot válasszunk.

Milyen is a Mandrake valójában?

Nos, szerintem könnyűszerrel telepíthető, beállítható és használható rendszer. A Linuxszal éppen csak ismerkedőket nem nehéz elriasztani, ugyanakkor az új rendszert könnyedén meg is lehet szeretetni. Debian-telepítés közben egy avatatlan szemlélő azt mondta, hogy kíváncsi lenne, az agyam hány százalékát foglalják el a különböző varázsszavak, amelyekkel életet lehelek a rendszerbe. A Mandrake Linuxnál erről egyáltalán nincs szó, itt minden egérkattintással és néhány billentyű

lenyomásával „elintézhető”. A teljes telepítés mindössze tizenöt percet vett igénybe, a hálózat, a nyomtató és az X beállításával együtt. Miután újraindítottam a gépemet, máris kellemes grafikus környezetben találtam magam. A menük és az egész felület szinte teljesen

magyarul szól hozzánk, így még a kezdő agoltudással sem rendelkezők is játszi könnyedséggel eligazodhatnak az „új” felületen. Mivel a gépem hátuljából egy Matrox G450-es grafikus kártya két feje kukucskál ki, gondoltam, kipróbálom, milyen is a xinerama és a két különálló munkafelület. Kellemes élményként említem ismét az egérkattintgatást, mert a beállítások egy perc múlva már működtek is. A xinerama-beállításoként valójában egy 2048×768-as képernyőt kaptam, amelyen a programokat egyikről a másikra vontathattam. A képeken látható, hogy míg az egyik képernyőn gimpeltem, a másikon szöveget szerkesztettem. A 3D-beállítást a beállítási programban választhatjuk ki (aki játszani szeretne, mindenképpen ezt válassza!). Azt azonban nem tudtam beállítani, hogy az egyik monitoron más felbontásban és más frissítéssel működ-

jön a grafikus felület. Ezután nekiálltam a hálózatban a megosztott könyvtárak feltérképezésének, ez is sikerült, úgyhogy a könyvtárszerkezetbe a sambás megosztások is bekerültek.

Mindent összevetve egy nagyon összefogott és kellemes rendszer lett a 8.1-es Mandrake. Mindenkinek ajánlom, aki még csak most kezd Linuxszal foglalkozni, sőt még azok számára is, akik már letették a szavazatukat valamely másik Linux mellett. Egyedüli zavaró hibájaként az róható fel, hogy nálam a csomagkezelőben az internetes forrás kiválasztása nem működött.

A Mandrake telepítéséről és beállításáról az 74. oldalon kezdődő írásunkban olvashatnak.

Kapcsolódó címek

- <http://www.linux-mandrake.com/>
- <http://www.mandrakesoft.com>
- <http://www.mandrakestore.com>
- <http://www.mandrakeexpert.com>
- <http://www.mandrakecampus.com>
- <http://www.mandrakebizcases.com>
- <http://www.mandrakeforum.com>
- <http://www.mandrakeuser.org>

A 20. CD-n természetesen a magazinban megjelent cikkekhez tartozó listák, illetve képek is megtalálhatók.

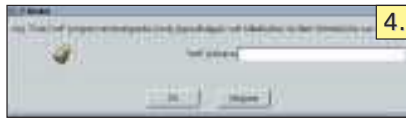
A rendszerben egyszerű felhasználóként nem tehetünk meg mindent, ami természetesen rendjén is van, hiszen rendszergazdánk valószínűleg a haját tépné, ha rendszerünket naponta kellene bütykölnie, mert mi azt találtuk mondani: „csak úgy kipróbáltam ezt meg azt!”. Ez nem áll az otthoni rendszerekre, mert ott valószínűleg ismerjük a rendszergazda (root) jelszavát, tehát szabadon garázdálkodhatunk benne.

Az erre alkalmas eszközök egyike a **Vezérlőközpont** (Control Center **3. kép**) – a munkafelületre kattintva előugrik egy ablak (**4. kép**), ahol meg kell adnunk a rendszergazda jelszavát, és ha ezen sikeresen túljutottunk, a Vezérlőközpont barátságos felülete jelenik meg.

3.

milyenek is a gépünkben lévő alkatrészek. Az *Egér*-nél mutatóeszközünket tudjuk kezessé tenni, továbbá lehetőségünk nyílik a *Nyomtató*, a *Billentyűzet* és a *Csatlakoztatási pontok* (befűzési pontok) beállítására is. Nagyon kellemes szolgáltatás a Samba önálló megosztáskeresője, amely az összes megosztást hibátlanul felismerte, így könnyűszerrel használatba vehettük őket.

4.

Nézzük, mit is lehet innen „vezérelni”! Az első menüpont a *Rendszerindítás*, ahol indítólemezt készíthetünk frissen telepített rendszerünkhöz, beállíthatjuk a rendszerindításhoz használt programot (LILO/GRUB), az induláskor megjelenő kinézetet, továbbá az X rendszer önműködő indítását. Ha szeretnénk, egy olyan felhasználót is megadhatunk, aki az alapértelmezett bejelentkező lesz, így nem kell a felhasználó nevének és jelszavának begépelésével bajlódni

5.

(kényelmes megoldás ugyan, de én nem ajánlom, mivel ha egynél több ember használja ugyanazt a gépet, az adatok és egyéb személyes anyagaink szabad prédának bizonyulhatnak mindenki számára). Végül pedig önműködő telepítőlemezt készíthetünk, amelyen rendszerünk beállításait tárolhatjuk (így készíthetünk másolatokat Mandrake Linuxunkról).

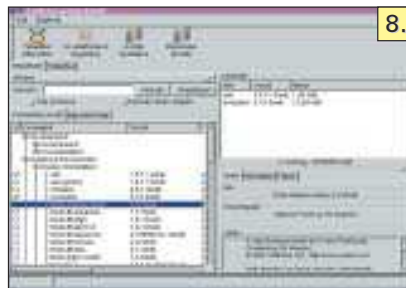
A következő menüpont a *Hardver* (6. kép), itt állíthatjuk be a gépünkben található alkatrészeket. Először az X beállítását tudjuk finomhangolni. A *Hardver* almenüben megnézhetjük,

6.

7.

8.

Lássuk, mit is csinálhatunk a *Hálózat* és *Internet* menüben. A *Kapcsolat* almenüben varázsló segítségével tudjuk a gépünkhöz csatlakoztatott összes hálózati eszközt beállítani, amelyek hagyományos modemes, ISDN, ADSL, kábeles vagy helyi hálózati kapcsolatok lehetnek. A *Kapcsolatmegosztás*-nál pedig rendszerünk hálózati erőforrásait oszthatjuk meg a többi számítógéppel. A beállítás után rendszerünk DHCP segítségével képes címet osztani. A *Biztonság* szintén testreszabható (valamilyen mértékben) a Vezérlőközpontból. A *Biztonsági szint* beállításánál a következőket olvashatjuk: *Válassza ki a biztonsági szintet!*

Alacsony – ezen a szinten néhány biztonsági kiegészítés lép életbe, több a biztonsági ellenőrzés és a figyelmeztetés. *Közepes* – ezt a biztonsági szintet javasoljuk, ha a gép ügyfélként csatlakozik az Internethez. A biztonsági ellenőrzések életbe lépnek.

Magas – ezzel a biztonsági szinttel használhatjuk gépünket kiszolgálóként. Ez a biztonsági szint elég magas ahhoz, hogy a rendszer számos, hálózaton keresztül csatlakozó ügyfelet kiszolgáljon. A *Tűzfal* almenüben a TinyFirewall programot szabhatjuk testre.

Már csak egyetlen menüpont maradt, a *Rendszer*, ami a következő, feladatukról nevükben is sokat eláruló menüpontokat tartalmazza: *Menük*, *Szolgáltatások*, *Betűtípusok*, *Dátum és idő*, *Szoftverkezelő*, *Naplók* és *Konzol*. Ezek közül csak néhányat tekintünk át. A *Szolgáltatások* pontnál a rendszer indulásánál elindítandó szolgáltatásokat lehet beállítani (ilyen lehet például az Apache, a DHCP és az IP Tables).

A *Szoftverkezelő*-ben programokat adhatunk hozzá és távolíthatunk el. Remek függőségkezeléssel rendelkezik, így ha

9.

egy csomagot telepíteni akarunk, ez azonban egy olyan másik csomagtól függ, amely hiányzik a rendszerünkről, akkor azt is telepíti. A *Konzol* menüpont pedig rendszergazdai héjat ad, ahol mindenféle építő és romboló kedvünket kiélhetjük.

Ha a megfelelő programcsomag esetleg nincs telepítve, a rendszer a megfelelő számú CD-lemezt kéri, és pillanatok alatt elvégzi a telepítést.

10.

Remélem, írásunkkal a kezdő linuxosok életét sikerült egy kicsit megkönnyíteni. Az egyik felhasználó „támadási felület” talált a Mandrake 8.1 devfs megvalósításában. A hiba elhárításáig a gyártó azt kéri, hogy devfs=*nomount* kapcsolóval indítsa mindenki a rendszert.

Csontos Gyula
(Csontos.Gyula@linuxvilag.hu) a Linuxvilág szakmai, hír- és CD-szerkesztője. Szabadidejében szívesen mászik hegyet és kerékpározik.